

ARBETSMILJÖ FONDENS SAMMANFATTNINGAR

1060

Allergi bland lantbrukare på Gotland – en epidemiologisk och immunologisk studie

För innehållet i sammanfattningen svarar Marianne van Hage-Hamsten, SGO Johansson, Institutionen för klinisk immunologi, Karolinska sjukhuset, 104 01 Stockholm, Sverker Höglund, Lantbrukshälsan, 105 53 Stockholm, Olle Zetterström, Lungmedicinska kliniken, Karolinska sjukhuset, 104 01 Stockholm.

Pnr 83-1182 Mikroorganismer (19)

April 1987

Bakgrund

Astma, hösnuva och ögonklåda är exempel på överkänslighetsreaktioner som kan vara allergiskt betingade. Klassisk allergi, som också kallats atopisk allergi, orsakas av IgE-antikroppar. Atopisk allergi är vanlig i Sverige. Man räknar med att 15–20 % av befolkningen har någon form av överkänslighet och att antalet allergiker förefaller att öka. Lantbrukare utgör en yrkeskategori som i sitt vardagliga arbete är särskilt exponerade för potenta allergen. Trots detta har någon omfattande undersökning av förekomsten av allergi bland lantbrukare ej genomförts i Sverige.

Uppläggning

Under hösten 1983 kartlades genom en enkätundersökning (Allergi bland lantbrukare på Gotland, "ALLGOT") förekomsten av luftvägssymptom hos lantbrukare och lantarbetare på Gotland. 2 578 gotländska lantbrukare, 15–65 år gamla, motsvarade 91 % av yrkesverksamma lantbrukare, tillsändes en enkät rörande arbetsrelaterade och kroniska symptom från luftvägar och ögon. På basis av enkätsvaren kallades senare 460 slumpvis utvalda lantbrukare till en allergologisk utredning. Denna undersökning genomfördes under mars-april 1984. Undersökningsprogrammet omfattade en strukturerad intervju rörande allergiska besvär, hudtestning med vanliga inhalationsallergen och blodprovstagning för bestämning av IgE-antikroppar med RAST samt total-IgE med radioimmunologisk metod.

Resultat

Allergi mot förrådsqualster, definerad som besvär och positiv RAST (test som påvisar allergiframkallande antikroppar i blodet), visade sig var mycket vanlig (6,2 % bland yrkesaktiva lantbrukare). Bland lantbrukare med allergisk astma eller hösnuva förelåg allergi mot förrådsqualster i så hög frekvens som 37,8 %. Förekomsten av positiv RAST mot pollen (björk- och/- eller timotejpollen) var däremot anmärkningsvärt låg (5,5 %). Samma siffra för positiv RAST mot pollen kunde nämligen påvisas hos friska blodgivare (5,8 %). Bland lantbrukare med överkänslighetssymptom var frekvensen pollenallergi 8,6 % i motsats till 49 % hos patienter med allergiska symptom undersökta på Allergikliniken vid Karolinska sjukhuset.

Förekomsten av sk precipiterande IgG-antikroppar mot tolv mögelarter i hela lantbrukarpopulationen (2 578 lantbrukare) har påvisats hos drygt var fjärde lantbrukare (27,5 %). *Paecilomyces variotii* är den helt dominerande arten (23,9 %). En fjärdedel av de besvärsfria lantbrukarna hade även precipiterande IgG-antikroppar, varför någon koppling mellan kliniska manifestationer och IgG antikroppsförekomst ej synes föreligga.

Slutsats

Sammanfattningsvis har inom ALLGOT-projektet gjorts två anmärkningsvärda och praktiska viktiga observationer; *dels att överkänslighetsbesvär är vanliga (40,0 %) bland lantbrukare, dels att allergi mot förrådsqualster är den helt dominerande allergiformen.* Lantbrukare som i sin dagliga miljö utsätts för en rad vanliga allergen (pollen, djurepitel och husdammsqualster) borde rimligen i första hand utveckla allergi mot dessa potenta allergen. Våra resultat visar att så inte är fallet.

Vid utredning av lantbrukare med allergiska besvär skall således den behandlade läkaren ej försumma att utesluta att förrådsqualsterallergi föreligger.

Rapporten

Allergi bland lantbrukare på Gotland, en epidemiologisk och immunologisk studie (ca 9 sid) kan beställas från Institutionen för klinisk immunologi, Karolinska sjukhuset, 104 01 Stockholm. Pris 20 kr.

Arbetsmiljöfonden

Box 1122, 111 81 Stockholm
Tel 08-796 47 00 (vx)